given, som er i god tro, og som har udvist den agtpågivenhed, der normalt kan kræves af en påpasselig erhvervsdrivende.

3. For at et søgsmål, der anlægges efter søgsmålsfristens udløb, kan admitteres i medfør af artikel 42, stk. 2, i statutten for Domstolen som følge af uforudselige omstændigheder eller force majeure, kræves det, at der foreligger usædvanlige vanskeligheder, som sagsøgeren ikke har indflydelse på, og som viser sig uundgåelige, selv om der udvises al den agtpågivenhed, som må forventes.

RETTENS DOM (Anden Afdeling)
29. maj 1991 *

I sag T-12/90,

Det tyske selskab **Bayer AG,** Leverkusen (Forbundsrepublikken Tyskland), ved advokat Sedemund, Köln, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Aloyse May, 31, Grand-rue,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Bernhard Jansen, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Guido Berardis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Centre Wagner, Kirchberg,

sagsøgt,

der på retsforhandlingernes nuværende trin angår et formalitetsspørgsmål i sagen, der er anlagt i henhold til EØF-Traktatens artikel 173, og hvori der er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning 90/38/EØF af 13. december 1989 om en procedure i henhold til EØF-Traktatens artikel 85 (IV/32.026, Bayo-n-ox, EFT L 21, s. 71),

har

* Processprog: tysk.

RETTEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Saggio, og dommerne C. Yeraris, C. P. Briët, B. Vesterdorf og J. Biancarelli,

justitssekretær: H. Jung,

på grundlag af skriftvekslingen og efter mundtlig forhandling den 6. december 1990,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder

1 Ved beslutning af 13. december 1989 (EFT 1990 L 21, s. 71, herefter benævnt »beslutningen«) fastslog Kommissionen, at der for perioden 10. juli 1986 til 13. november 1989 var indgået aftaler mellem Bayer AG (herefter benævnt »Bayer«), som beslutningen var rettet til, og selskabets kunder, hvorved kunderne forpligtede sig til udelukkende at anvende »Bayo-n-ox Premix 10 %« til dækning af deres eget behov i deres fabrikker. Efter Kommissionens opfattelse udgjorde disse aftaler overtrædelser af EØF-Traktatens artikel 85. Kommissionen pålagde derfor Bayer en bøde på 500 000 ECU, jf. artikel 15, stk. 2, i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i Traktatens artikel 85 og 86 (EFT 1959-1962, s. 81).

2 Beslutningen fremsendtes til Bayer den 20. december 1989 som anbefalet brev med modtagelsesbevis. Af sagens akter, hvis rigtighed ikke bestrides, fremgår, at skrivelsen indgik til Bayer's postafdeling den 28. december 1989.

3 På konvoluttens forside var der for det første et portostempel; for det andet en påklæbet mærkat, hvor Kommissionens navn og adresse var anført, samt Bayer's navn og adresse, der var angivet med påskriften »An die BAYER AKTIENGESELLSCHAFT-D-5090 LEVERKUSEN RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE«; for det tredje et stempel »A. R.-RECOMMANDÉ-Avec Accusé de réception-AANGETEKEND-Met Ontvangstbewijs« (anbefalet / med modtagelsesbevis), der var anbragt i øverste venstre hjørne; og for det fjerde yderligere en klæbemærkat, der var anbragt i nederste venstre hjørne, og hvori angivelsen »R (rød)/BRUXELLES 4-BRUSSEL 4-663 (rød)« var anført i rød indramning. På konvoluttens bagside var der i begge sider påklæbet en mærkat af tykt rødt papir til afrivning med betegnelsen »avis de réception / de paiement / d'inscription« (kvittering for modtagelse / betaling / indførsel). Denne mærkat blev revet af konvolutten i forbindelse med postafdelingens behandling, men har efterladt tydelige spor.

4 En fuldmægtig i Bayer's postafdeling anførte i rubrikken »date et signature du destinataire« (dato og modtagerens underskrift) på den nævnte kvittering datoen den 28. december 1989 samt sin underskrift. Postkontoret i Leverkusen forsynede den pågældende kvittering med et stempel, der ligeledes angav datoen den 28. december 1989, og tilbagesendte den til Kommissionen, som også modtog den.

5 En ansat i Bayer's postafdeling antog, at forsendelsen var bestemt til patentafdelingen, og videresendte den hertil, uden at åbne konvolutten og uden at anføre postafdelingens modtagelsesdato. Patentafdelingen anbragte et rødt stempel på konvoluttens forside »*NICHT* K-RP Patentabteilung« (ikke til patentafdelingen) og sendte forsendelsen tilbage til postafdelingen med intern post. En medarbejder i postafdelingen åbnede den 3. januar 1990 konvolutten og forsynede den på forsiden med et datostempel af samme dato. Herefter videresendte han konvolutten med indhold til Bayer's retsafdeling.

6 Den pågældende konvolut indeholdt Kommissionens beslutning, en følgeskrivelse af 19. december 1989, en standardformular vedrørende bankgaranti og en blanket med overskriften »Acknowledgement of receipt / Accusé de réception« (Kvittering for modtagelse). Retsafdelingens sekretariat stemplede beslutningen som indgået den 3. januar 1990. To medarbejdere i retsafdelingen anførte datoen den 3. januar 1990 på kvitteringen for modtagelse og underskrev den. Herefter blev formularen tilbagesendt til Kommissionen, som også modtog den.

7 Den 15. januar 1990 sendte Bayer's retsafdeling en skrivelse til Kommissionens næstformand, Sir Leon Brittan, angående den omtvistede beslutning. I skrivelsen var datoen den 3. januar 1990 anført som modtagelsesdato.

Retsforhandlinger

8 Ved stævning, indgået til Rettens Justitskontor den 9. marts 1990, anlagde Bayer sag med påstand om, at den nævnte kommissionsbeslutning annulleres, subsidiært, at den selskabet pålagte bøde på 500 000 ECU ophæves, og mere subsidiært, at bøden nedsættes.

9 Ved særskilt processkrift, indgivet den 30. marts 1990, fremsatte Kommissionen i henhold til artikel 91, stk. 1, i Domstolens procesreglement, der ifølge artikel 11, tredje afsnit, i Rådets afgørelse af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans finder tilsvarende anvendelse for Retten, begæring om, at Retten, uden at indlede behandlingen af sagens realitet, tager stilling til en formalitetsindsigelse om, at sagen var anlagt for sent. Den 7. maj 1990 indgav Bayer sine bemærkninger hertil.

10 På grundlag af retsmøderapporten har Retten (Anden Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling vedrørende formalitetsindsigelsen. Sagens parter er blevet anmodet om at besvare visse spørgsmål; sagsøgeren er desuden blevet anmodet om at fremlægge den originale konvolut, som indeholdt Kommissionens beslutning. Parterne har rettidigt imødekommet disse opfordringer. Fremlæggelsen af konvolutten, der nærmere er beskrevet i parternes skriftlige indlæg, har gjort det muligt for Retten at fastslå det i præmis 3-7 anførte.

11 Den mundtlige forhandling vedrørende formalitetsindsigelsen fandt sted den 6. december 1990. Ved retsmødets afslutning erklærede afdelingsformanden den mundtlige forhandling for afsluttet.

12 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Afvisning, da sagen ikke er anlagt inden for den fastsatte frist.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

13 Bayer har gjort gældende, at sagen blev anlagt inden for den foreskrevne frist. Subsidiært har selskabet henvist til, at en eventuel tilsidesættelse af den i EØF-Traktatens artikel 173, stk. 3, fastsatte frist ikke kan tilskrives selskabet.

Formaliteten

14 Kommissionen har anført, at sagsøgeren ved den den 9. marts 1990 anlagte sag har påstået annullation af en beslutning, der blev meddelt selskabet den 28. december 1989. Fristen for at anlægge et annullationssøgsmål udløb imidlertid den 6. marts 1990. Fristen for at anlægge et annullationssøgsmål er ved EØF-Traktatens artikel 173, stk. 3, fastsat til to måneder. Ifølge artikel 81, stk. 1, i Domstolens procesreglement begynder fristen at løbe dagen efter den dag, hvor den pågældende har fået meddelelse om retsakten, idet dog den frist, der finder anvendelse i nærværende sag, under hensyn til afstanden skal forlænges med 6 dage, jf. artikel 81, stk. 2, i Domstolens procesreglement, sammenholdt med artikel 1, andet led, i bilag II hertil, da sagsøgeren har hjemsted i Forbundsrepublikken Tyskland. Den den 9. marts 1990 indgivne stævning må således anses for at være indgivet for sent, hvorfor sagen må afvises.

15 Bayer har fremført tre argumenter til støtte for sin indsigelse mod, at sagen afvises: For det første har selskabet gjort gældende, at Kommissionens meddelelse ikke var forskriftsmæssig, for det andet, subsidiært, at der forelå omstændigheder, som medførte, at fejlen med hensyn til søgsmålsfristens begyndelse var undskyldelig, og for det tredje, at der var tale om omstændigheder, der ikke kunne forudses, eller et tilfælde af force majeure. Sagsøgerens tre indsigelser skal i det følgende behandles enkeltvis.

16 Retten henviser for det første til, at det er korrekt, at søgsmålsfristen i nærværende sag ifølge EØF-Traktatens artikel 173, stk. 3, sammenholdt med artikel 81 i Domstolens procesreglement og artikel 1 i bilag II hertil, andrager to måneder og seks dage, og at fristen begynder at løbe dagen efter den dag, hvor sagsøgeren har fået meddelelse om eller kendskab til den omtvistede beslutning.

Meddelelsen ikke forskriftsmæssig

17 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at tomånedersfristen i EØF-Traktatens artikel 173, stk. 3, for at anlægge annullationsssøgsmål først begyndte at løbe den 3. januar 1990, samt at fristen først udløb den 9. marts 1990, henset til fristforlængelsen på seks dage under hensyn til afstanden, jf. artikel 1 i bilag II til Domstolens procesreglement. Den omstændighed, at den omtvistede beslutning, som kun var adresseret »BAYER AKTIENGESELLSCHAFT-D-5090 LEVERKUSEN« indgik til selskabets postafdeling den 28. december 1989, er ikke ensbetydende med, at den blev meddelt denne dag, eller at den kom til selskabets kendskab pr. denne dato. Sagsøgeren har henvist til, at en sådan beslutning i medfør af artikel 10 i Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 om udtalelser i henhold til artikel 19, stk. 1 og 2, i Rådets forordning nr. 17 (EFT 1963-1964, s. 42) skal tilstilles modtagerne i anbefalet brev med modtagelsesbevis eller afleveres til de pågældende mod kvittering. Kommissionen har anvendt begge meddelelsesformer, idet blanketten »Acknowledgement of receipt / Accusé de réception« (kvittering for modtagelsen) var vedlagt det anbefalede brev. Denne samtidige anvendelse af begge meddelelsesformer fører i nærværende sag til, at meddelelsen ikke er sket forskriftsmæssigt. Derfor begyndte søgsmålsfristen først at løbe den dag, da sagsøgeren faktisk fik kendskab til beslutningen, dvs. den 3. januar 1990, hvilket må anses for godtgjort. Sagsøgeren har endvidere anført, at Kommissionen har modtaget kvitteringen for modtagelsen, der er dateret den 3. januar 1990, uden at fremkomme med nogen form for indsigelser herimod, hvorfor det er i strid med princippet om beskyttelse af berettigede forventninger samt retssikkerhedsprincippet, at Kommissionen efterfølgende påberåber sig en postkvittering af en tidligere dato.

18 For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt meddelelsen er sket forskriftsmæssigt, bemærker Retten, at det af Domstolens faste praksis fremgår, at fremsendelse ved anbefalet brev med modtagelsesbevis er en egnet meddelelsesform, idet den gør det muligt med sikkerhed at fastlægge det nøjagtige tidspunkt for fristens begyndelse.

En beslutning er således blevet behørigt meddelt, så snart den er nået frem til adressaten, og denne har haft mulighed for at gøre sig bekendt med den (dom af 26.11.1985, sag 42/85, Cockerill-Sambre mod Kommissionen, Sml. s. 3749).

19 I den foreliggende sag har Retten fastslået, at Kommissionen har tilstillet sagsøgeren beslutningen ved anbefalet brev med modtagelsesbevis, samt at denne skrivelse er blevet behørigt modtaget på sagsøgerens hjemsted i Leverkusen den 28. december 1989. Heraf følger, at sagsøgeren fra dette tidspunkt at regne var i stand til at få kendskab til skrivelsens indhold og dermed beslutningens ordlyd.

20 Den omstændighed, at konvolutten indeholdt en blanket »Acknowledgement of receipt / Accusé de réception« (kvittering for modtagelse), indebærer på ingen måde, at der foruden den forskriftsmæssige meddelelse pr. brev tillige er givet meddelelse i en anden form. For indeværende kan den vedlagte blankets eventuelle betydning i henseende til begreberne »undskyldelig vildfarelse«, »uforudselige omstændigheder« og »force majeure« lades ude af betragtning, idet det på dette punkt er tilstrækkeligt at henvise til, at der kun kan ske meddelelse ved »Acknowledgement of receipt / Accusé de réception« (kvittering for modtagelse), såfremt beslutningen var blevet overbragt en af Bayer's overordnede medarbejdere af en befuldmægtiget fra Kommissionen personlig, hvilket imidlertid ikke var tilfældet. Som Kommissionen har anført, er formålet med at fremsende denne blanket sammen med beslutningen i én og samme konvolut alene at sikre, at Kommissionen med sikkerhed kan fastslå den dato, da beslutningen er kommet til virksomhedens kendskab, såfremt postvæsenet svigter og ikke returnerer modtagelsesbeviset til Kommissionen, hvilket imidlertid ikke var tilfældet i denne sag. Den omtvistede beslutning blev således behørigt og gyldigt meddelt Bayer den 28. december 1989.

21 Det fremgår af det således anførte, at sagsøgerens første argument må afvises.

Undskyldelig vildfarelse

22 Sagsøgeren har subsidiært gjort gældende, at selv om det antages, at fristen i EØF-Traktatens artikel 173, stk. 3, begyndte at løbe den 28. december 1989, bør dette

ikke medføre, at sagen afvises. Dette følger af Domstolens praksis, hvorefter overskridelse af de foreskrevne frister ikke er til hinder for, at sagen admitteres, når dette skyldes en undskyldelig vildfarelse om fristens begyndelsestidspunkt fra sagsøgerens side (dom af 18.10.1977, sag 25/68, Schertzer mod Parlamentet, Sml. s. 1729; samt dom af 5.4. 1979, sag 117/78, Orlandi mod Kommissionen, Sml. s. 1613, jf. s. 1620). Sagsøgeren har i denne forbindelse fremført fire argumenter til støtte for, at vildfarelsen i dette tilfælde var undskyldelig.

23 Sagsøgeren har for det første anført, at Kommissionen under den administrative procedure, der gik forud for beslutningen, uden undtagelse havde fremsendt alle meddelelser til selskabet direkte til dets retsafdeling ved anbefalede breve med modtagelsesbevis. Sagsøgeren havde derfor grund til at antage, at den endelige beslutning ligeledes ville blive fremsendt direkte til retsafdelingen. I strid med sin hidtidige praksis adresserede Kommissionen beslutningen til »BAYER AKTIENGESELLSCHAFT« uden nærmere angivelse af den afdeling, den var bestemt for.

24 Bayer har for det andet anført, at selskabet har gjort alt, hvad der stod i dets magt, for at undgå fejl under den interne postfordeling. Sagsøgeren har imidlertid anerkendt, at selskabets fuldmægtig i postafdelingen har tilsidesat interne regler, hvorefter de ansatte for det første skulle åbne alle forsendelser, der ikke var forsynet med en tilstrækkelig præcis angivelse af, hvilken afdeling, den var bestemt for; for det andet skulle forsyne forsendelsen med et stempel med datoen for modtagelsen i postafdelingen og endelig skulle videresende den pågældende forsendelse, sammen med den datostemplede konvolut til den relevante afdeling.

25 Sagsøgeren har for det tredje gjort gældende, at den omstændighed, at konvolutten indeholdt en kvittering for modtagelse, der var vedlagt Kommissionens beslutning, helt klart fører til, at selskabets vildfarelse er undskyldelig. I henhold til artikel 10 i forordning nr. 99/63 måtte retsafdelingen gå ud fra, at denne modtagelseskvittering var det eneste dokument, Kommissionen anvendte ved meddelelse af beslutningen, hvorfor den ikke havde haft grund til at formode, at postafdelingen allerede havde udfyldt og tilbagesendt et modtagelsesbevis med en anden dato.

26 For det fjerde er det sagsøgerens opfattelse, at den omstændighed, at Kommissionen på intet tidspunkt — hverken da den modtog kvitteringen for modtagelsen eller under den senere korrespondance, specielt ikke ved modtagelsen af skrivelsen af 15. januar 1990 — har gjort opmærksom på selskabets fejltagelse, helt klart taler til støtte for, at vildfarelsen er undskyldelig. Kommissionen har ved sin passivitet handlet i strid med såvel retssikkerhedsprincippet som princippet om beskyttelse af berettigede forventninger, som Kommissionen over for sagsøgeren var forpligtet til at respektere.

27 Kommissionen har under de mundtlige forhandlinger hertil sammenfattende anført, at det ikke kan antages, at en vildfarelse, der er opstået som følge af alvorlige fejl, begået inden for virksomheden, og som dennes ansatte bærer ansvaret for, kan udskyde begyndelsestidspunktet for søgsmålsfristen, henset til søgsmålsfristernes betydning.

28 Retten finder, at begrebet undskyldelig vildfarelse, der undtagelsesvis kan føre til, at søgsmålsfristen ikke anses for udløbet, som fastslået af Domstolen i dom af 18. oktober 1977 i sag 25/68 (Schertzer, a. st.), først bør defineres. Dette begreb, der er forskelligt fra begreberne omstændigheder, som ikke kunne forudses, eller force majeure, der udtrykkeligt er omhandlet i artikel 42 i protokollen vedrørende statutten for De Europæiske Fællesskabers Domstol (herefter benævnt »statutten for Domstolen«), udspringer direkte af hensynet til at sikre principperne om retssikkerhed og om beskyttelse af den berettigede forventning.

29 Med hensyn til søgsmålsfrister, der ifølge fast praksis hverken er undergivet rettens eller parternes rådighed, men er ufravigelige regler, må begrebet undskyldelig vildfarelse fortolkes snævert og kan kun omfatte usædvanlige omstændigheder, hvor specielt den pågældende institution har udvist en adfærd, der enten i sig selv eller i afgørende omfang må antages at kunne medføre en vildfarelse hos en retsundergiven, som er i god tro, og som har udvist den agtpågivenhed, der kan kræves af en normalt påpasselig erhvervsdrivende. I dette tilfælde kan administrationen nemlig ikke påberåbe sig, at den selv har tilsidesat principperne om retssikkerhed og beskyttelse af den berettigede forventning, da dette er årsagen til den fejl, den retsundergivne har begået.

30 På denne baggrund skal det vurderes, om de fire omstændigheder, sagsøgeren i denne sag har påberåbt sig, kan antages at medføre, at vildfarelsen med hensyn til søgsmålsfristens begyndelse er undskyldelig.

31 Henset til, hvad der kan kræves af en normalt påpasselig erhvervsdrivende, finder Retten for det første, at den omstændighed, at Kommissionen har fremsendt den anfægtede beslutning til sagsøgerens forretningssted, hvorimod den angiveligt tidligere havde fremsendt alle meddelelser direkte til selskabets retsafdeling, ikke kan anses for en usædvanlig begivenhed, der kan medføre, at sagsøgerens vildfarelse anses for undskyldelig.

32 Retten finder for det andet, at Bayer's argument om, at selskabet havde gjort alt, hvad der stod i dets magt, for at undgå fejl ved behandlingen af den indkomne post, på ingen måde kan anses for godtgjort, idet det af sagens akter fremgår, hvilket ikke er blevet bestridt, at der faktisk blev begået fejl inden for virksomheden ved modtagelsen af det anbefalede brev.

33 Den første fejl, som Bayer ikke har bestridt, bestod i, at postafdelingen undlod at overholde interne virksomhedsregler, hvorefter det påhvilede denne afdelings ansatte at åbne alle konvolutter, såfremt den interne modtager på virksomheden ikke var klart angivet. Den anden fejl bestod i, at postafdelingen undlod at forsyne konvolutten med et datostempel, som angav, hvornår den var indgået til postafdelingen. Den tredje fejl er en følge af de to netop anførte, og bestod i, at det pågældende dokument, tillige med konvolutten, ikke straks blev videresendt til den rette afdeling. Den fjerde fejl bestod i, at virksomhedens retsafdeling hverken tillagde stemplet »*NICHT* K-RP Patentabteilung«, som patentafdelingen havde anført på konvoluttens bagside, eller de tydelige spor efter postvæsenets modtagelsesbevis, der fremtræder på konvolutten, betydning.

34 Retten finder dels, at Bayer's retsafdeling nødvendigvis ville have fået kendskab til, at den anfægtede beslutning var blevet behørigt meddelt af Kommissionen den 28. december 1989, såfremt postafdelingen ikke havde begået de ovenfor anførte tre fejl, dels at Bayer's retsafdeling — som det kan kræves af en normalt påpasselig

virksomhedsafdeling — henset til alle disse fejl, nøje og omhyggeligt burde have undersøgt, hvilken dato forsendelsen, der var blevet videresendt fra patentafdelingen, oprindelig var blevet modtaget af virksomhedens postafdeling. Bayer har imidlertid hverken i sine skriftlige indlæg eller under den mundtlige forhandling gjort gældende, at en sådan undersøgelse har fundet sted.

35 Det fremgår af det således anførte, at Bayer hverken kan påberåbe sig en mangelfuld arbejdsgang inden for virksomheden eller tilsidesættelse af interne regler som grundlag for, at selskabets fejl var undskyldelig, når det står fast, at disse anvisninger ikke er blevet overholdt, samt at Kommissionen under ingen omstændigheder har bidraget til Bayer's mangelfulde arbejdsgang.

36 Med hensyn til Bayer's tredje argument, nemlig at konvolutten indeholdt en »kvittering for modtagelse«, som Kommissionen havde vedlagt beslutningen, kan det ikke udelukkes, at denne omstændighed kan have skabt en vis usikkerhed hos adressaten for meddelelsen om, hvilken meddelelsesform, Kommissionen faktisk anvendte, når henses til, at Kommissionen, som udtrykkeligt vedgået under retsmødet, generelt anvender samme formular både ved meddelelse ved aflevering mod kvittering, og som i denne sag, af hensyn til dens egen administrative registrering. I denne sag ville blanketten »Acknowledgement of receipt / Accusé de réception« imidlertid ikke have skabt nogen usikkerhed hos Bayer, såfremt sagsøgeren havde udvist sædvanlig agtpågivenhed, og såfremt virksomhedens forskellige afdelinger ikke havde begået de nævnte fejl.

37 Det fremgår af det således anførte, at Bayer's tredje argument herefter må afvises.

38 For så vidt angår sagsøgerens argument om, at Kommissionen dels ikke reagerede ved modtagelsen af blanketten »Acknowledgement of receipt / Accusé de réception«, hvorpå Bayer havde anført datoen den 3. januar 1990 som tidspunkt for dets modtagelse af meddelelsen, dels at Kommissionen ikke henledte sagsøgerens opmærksomhed på fejlen vedrørende meddelelsesdatoen under den senere korrespon-

dance, navnlig efter at have modtaget sagsøgerens skrivelse af 15. januar 1990, hvori samme forkerte meddelelsesdato var anført, bemærkes endelig, at sagsøgeren ikke kan påberåbe sig et sådant argument til støtte for sin påstand om, at selskabets fejl var undskyldelig, eller at Kommissionen har tilsidesat principperne om retssikkerhed og beskyttelse af den berettigede forventning ved beregningen af selskabets søgsmålsfrist.

39 For så vidt angår første del af Bayer's argumentation om, at Kommissionen ikke påpegede uoverensstemmelsen mellem datoen den 28. december 1989, på hvilket tidspunkt meddelelse ved anbefalet brev med modtagelsesbevis fandt sted, og datoen den 3. januar 1990, der ved en fejl blev anført på blanketten »Acknowledgement of receipt / Accusé de réception« (kvittering for modtagelse) af Bayer's retsafdeling, bemærkes for det første, at Kommissionen faktisk modtog modtagelsesbeviset, der var dateret den 28. december 1989, og underskrevet af en fuldmægtig hos Bayer. I betragtning af formålet med blanketten »Acknowledgement of receipt / Accusé de réception«, (kvittering for modtagelse) der, som anført af Kommissionen, er at give institutionen mulighed for i hvert fald at råde over en dato, på hvilken meddelelsen med sikkerhed er kommet til kendskab, i de undtagelsestilfælde, hvor postmodtagelsesbeviset ikke tilbagesendes af postvæsenet, finder Retten, at Kommissionen ikke under disse konkrete omstændigheder, og som sagen forelå, efter at modtagelsesbeviset faktisk var blevet returneret, var forpligtet til at kontrollere, om der var overensstemmelse mellem de datoer, der var anført i de to dokumenter, idet alene datoen for den forskriftsmæssige meddelelse, som fremgår af postmodtagelsesbeviset, var afgørende. Kommissionen var så meget mindre forpligtet til at foretage denne kontrol, som en sådan uoverensstemmelse mellem datoerne i de to dokumenter i princippet ikke kan forekomme, medmindre den beror på en fejl, som virksomheden, som i denne sag, er ansvarlig for.

40 For så vidt angår anden del af argumentationen om Kommissionens passivitet, efter at den havde modtaget Bayer's skrivelse af 15. januar 1990, bemærker Retten, at det ikke med rimelighed kan kræves, at Kommissionen af egen drift skal berigtige samtlige datofejl, der tilfældigt forekommer i den post, der modtages fra forskellige erhvervsdrivende, når en indsigelse — som i denne sag — ikke netop angår søgsmålsfristens begyndelsestidspunkt.

41 Det fremgår af det således anførte, at de fire argumenter, Bayer har fremført til støtte for sit andet anbringende, ikke er holdbare, hvorfor anbringendet herefter må afvises.

Uforudselige omstændigheder eller force majeure

42 Bayer har endelig anført, at der foreligger uforudselige omstændigheder eller force majeure i den i artikel 42, stk. 2, i statutten for Domstolen omhandlede betydning. Da selskabet i enhver henseende havde opfyldt dets organisations- og kontrolforpligtelser, har selskabet ikke begået nogen fejl, hvorfor det ikke, henset til Kommissionens adfærd, kan lastes for at have overskredet den fastsatte frist.

43 Kommissionen har hertil anført, at omstændighederne i denne sag ikke bør foranledige Retten til at antage, at undtagelsen om uforudselige omstændigheder eller force majeure finder anvendelse. Bayer's ansatte er alene ansvarlige for de fejl, der blev begået af virksomheden. Kommissionen finder, at den er uden ansvar for den række af fejl, der er begået.

44 Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren har godtgjort, at der forelå uforudselige omstændigheder eller force majeure, bemærker Retten, at dette ifølge Domstolens faste praksis kræver, at der foreligger usædvanlige vanskeligheder, som sagsøgeren ikke har indflydelse på, og som viser sig uundgåelige, selv om der udvises al den agtpågivenhed, som må forventes, (Domstolens dom af 9.2.1984, sag 284/82, Busseni mod Kommissionen, Sml. s. 557; og dom af 30.5.1984, sag 224/83, Ferriera Vittoria mod Kommissionen, Sml. s. 2349).

45 Bayer har imidlertid til støtte for dette anbringende fremført samme argumenter som dem, det påberåbte til støtte for, at der forelå en undskyldelig vildfarelse fra selskabets side. Af de tidligere anførte betragtninger vedrørende en eventuel undskyldelig vildfarelse fremgår klart, at de nævnte betingelser, der kunne begrunde en overskridelse af søgsmålsfristen, så meget desto mindre, for så vidt angår forekomsten af omstændigheder, der ikke kunne forudses, eller force majeure som omhandlet i artikel 42 i statutten for Domstolen, ikke er opfyldt i nærværende sag.

46 Det fremgår af det således anførte, at Bayer's tre anbringender må afvises, samt at sagen, der blev indført i Domstolens register den 9. marts 1990, er blevet anlagt efter udløbet af den frist på to måneder og 6 dage, der tilkom sagsøgeren i nærværende sag, hvorfor den må afvises.

Sagens omkostninger

47 I henhold til artikel 69, stk. 2, i Domstolens procesreglement dømmes den part, der taber sagen, til at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Bayer har tabt sagen og bør derfor betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling)

1) Sagen afvises.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Saggio Yeraris

Briët Vesterdorf Biancarelli

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 29. maj 1991.

H. Jung
Justitssekretær

A. Saggio
Afdelingsformand